

Október 8. - Szűz Mária, Magyarok Nagyasszonya

„Magyarországról, édes hazánkról, ne feledkezzél el, szegény magyarokról.”

„Hazánk ezeréves fennállása a legnagyobb talány. Nem omlott össze annyi történelmi pörölycsapás alatt. Kiépült irtózatos sebeiből, pedig folyt a vére. Ám betegágyánál életmentő édesanyja örködött: az ő neve Magyarok Nagyasszonya. És ha a ma magyarját valami fenntartani és vigasztalni tudja, csak ez a történelmi gondolat lehet!” – írta Mindszenty bíboros 1946-ban.

„A Magyarok Nagyasszonya tisztelete nem más, mint egy árva nemzetnek odahajlása az Isten anyjának és a nemzet anyjának a lábai elé. Kitarjuk a sebeket, elpanaszoljuk keresztjeinket, elmondjuk bánatunkat, a csalódásainkat, megmutatjuk arcunkon a szégyenpírt, amit hordozunk, és jól esik nekünk kitárni azt, amit az ember csak az édesanyja előtt tud elmondani, lelkéből megosztani.”(Mindszenty bíboros, 1947. október 8.)

1896 óta ünnepli a Magyar Katolikus Egyház Szűz Mária, Magyarok Nagyasszonya ünnepét. A millénnium évében az akkori esztergomi prímás-érsek, Vaszary Kolos kérésére XIII. Leó pápa engedélyezte ezt az ünnepet a magyarság részére. Az ünnep Szent István király halála előtti, hazájáért, népéért történő utolsó cselekedetének, felajánlásának állít emléket, mellyel felajánlotta az ország koronáját a Boldogságos Szűz Máriának: „Ég királynője, e világ jeles újjászerezője, végső könyörgéseimben a szentegyházat a püspökökkel, papokkal, az országot a néppel s az urakkal a te oltalmadra bízom; nekik utolsó Istenhozzádot mondván lelkemet kezedbe ajánlom.”

Az utód nélkül maradt király nem a véletlen sorsra, nem a földi, gyarló hatalmasságokra bízta országát, és népét! E felajánlás alapján nevezzük Boldogságos Szűz Máriát Magyarország Királynőjének vagy a Magyarok Nagyasszonyának, latinul Magna Domina Hungarorum, Patrona Hungariae. A Magyarok Nagyasszonya elnevezés hűen szemlélteti a magyarság Szűz Máriához fűződő különleges kapcsolatát. E hagyományból ered Magyarország régi latin nyelvű katolikus elnevezése is, a Regnum Marianum, melynek jelentése Mária királysága. A Regnum Marianum nevet gyakran Magyarország és a katolicizmus szoros kapcsolatának kihangsúlyozására használják. Mária iránti vallásos tisztelet mindig jelentős volt Magyarországon, elképzelhető, hogy bizonyos kereszténység előtti hagyományokból is táplálkozva. A magyarok megtérése után azon a helyen egy Fehérnek nevezett templomot emeltek Szűz, Mária tiszteletére. Mária oltalma alatt állt királyaink koronázó és temetkező helye, a székesfehérvári bazilika, valamint az esztergomi bazilika, a kalocsai érseki, váci, győri püspöki székesegyház, mind a szent király alapításai.

Mária Országának ünnepe kezdetben a koronafelajánlás napjához, augusztus 15-éhez kötődött. A mintegy kilenc évszázados töretlen nemzeti hagyomány vált hivatalossá, amikor 1896-ban XIII. Leó pápa október második vasárnapjára

helyezte a Magyarok Nagyasszonya" ünnepet, X. Szent Pius pápa tette át október 8-ra.

Magyarságunk több mint ezer éves történelme megalapozta Mária-tiszteletünket és a Magyarok Nagyasszonya ünnepet. Mi magyarok hódító háborút nem folytattunk, gyarmataink nem voltak, nekünk folyton csak védekezni kellett. Megtartani és fenntartani a hitet, a meggyőződést, kitartani keresztény magyarságunk és önálló államiságunk mellett. A hadseregnél, államhatároknál, kerítéseknél, várfalaknál és bástyáknál fontosabb az a szellemi- lelki erő, amelyet a Boldogasszony iránti ragaszkodásunkban is megmutattunk.

A történelmi sebek sorát megkezdte a tatár, majd folytatta a török Mohácsnál, jött a Rákóczi-szabadságharc leverése, Bem tábornok vesztés csatája, kiegyezés, a 20. század háborúi, a haza feldarabolása, a jogfosztottság évei, hogy csak a legjelentősebbeket említsük

Már az 1200 körül létrejött Halotti Beszéd és Könyörgésben is „imádjuk Szent Asszony Máriát", ahol az Asszony kifejezés a királynét, az úrnőt jelentette. Régi katolikus nemzeti himnuszunk, a Boldogasszony, Anyánk kezdetű ének refrénje: „Magyarországról, édes hazánkról, ne feledkezzél el, szegény magyarokról."

Mi magyarok Európa népei között elsőként - és valóban elsőként - tiszteljük Nagyasszonyunknak, azaz nemzeti Patrónánknak a Boldogságos Szűz Máriát. Utánunk jöttek a franciák, a bajorok, majd a többi nemzet. Franciaországot XIII. Lajos király ajánlotta Máriának 1638-ban, és Nagyboldogasszony napján emlékeznek rá.

Szűz Mária Magyarország Pátrónája, Védőasszonya. Az ország az Ő ajándéka, de Szent István végrendeletével öröksége, családja és birtoka is. Meggyökerezett tiszteletét hirdetik az ország alkotmányjogi kincsei: a Szentkorona, a koronázó palást, az országzászló is. Mindegyiken megtalálható a Boldogasszony képe. A zászlón a Mária-kép jóval idősebb, mint lobogónk hármasszíne. Pecsetjeink, bélyegeink, okleveleink, Máriás pénzünk, mind-mind Mária iránti ragaszkodásunk jelképei.

Olyan útmutatóink, tanítóink oltották szívünkbe Mária szent nevét, mint Szent Gellért, Temesvári Pelbárt, Pázmány, Prohászka, Tóth Tihamér, Bangha...A magyar költészet, ima- és énekvilág, számtalan Mária-kegyhelyünk, a nép áhítata beszél róla.

A nemzet létkérdése: a „lenni vagy nem lenni" felrémlett oly sokszor a történelem során. Azonban Szent István és Szent Gellért magasra emelte Nagyasszonyunk tiszteletét. Megmaradt a fohász, a remény: „Nagy ínségben lévén Magyarországról, édes hazánkról, ne feledkezzél el szegény magyarokról!"

Az ország pénze 1848-ig Mária képét viseli. Protestáns erdélyi fejedelmek, Bocskay, Bethlen, a két Rákóczi György csakúgy Máriásokat veretnek, mint a katolikus II. Rákóczi Ferenc. Amikor ő megindul hadaival

„Istenért és szabadságért”, Máriás zászlók alatt vonul, pedig kurucai többsége nem-katolikus.

A legjobb Édesanyához szólhat csak így a bűnös, de bűnét megbánó, hitét újra megtaláló, hűségét megváltó ember, ahogyan Sík Sándor fogalmaz: „Rosszak vagyunk, De mégis a tied vagyunk.”

A Mária-kultusz a magyar világban Szent Istvánnal kezdődik, de a magyarországi Mária-kultusz történetében kiemelkedő szerepe van Szent László királynak is. A 16. század eleji kéziratból ismert Szent László-ének szerint a szent király „Szűz Máriának választott vitézeként” mindig Máriához foháskodott segítségért, neki köszönheti győzelmeit. Az ő tiszteletére építtette a nagyváradi székesegyházat.

Az 1848–49. évi szabadságharc bukása utáni időkben ismét sokan fordultak segítségért a Magyarok Nagyasszonyához. Amikor 1853. szeptember 8-án, Mária születésének ünnepén Orsovánál megtalálták az elásott Szent Koronát, ezt Szűz Mária ajándékának tekintették. A század második felében a kultusz erősítésére jó alkalmat kínált a készülődés a millenniumi ünnepekre. 1895. október 6-án Dessewffy Sándor csanádi megyéspüspök a máriaradnai kegykép előtt ünnepélyesen felajánlotta egyházmegyéjét és az egész országot a Magyarok Nagyasszonyának.

Mária, Magyarok Nagyasszonyának tisztelete, nemcsak a múlté, hanem jelen és jövő is. Járuljunk hozzá gyermeki hódolattal és imádkozzunk:

Nagyasszonyunk, hazánk reménye!
Bús nemzeted zokogva esd!
Nyújtsd irgalomjobbod feléje,
Botlásiért, ó, meg ne vedd!
Mi lesz belőlünk, ha Te elhagysz?
Ó, árvaságunk sírba hervaszt!
Minden reményünk csak Te vagy:
Szent Szűzanyánk, szent Szűzanyánk,
Ó, el ne hagyj!"

Nagy András esperes-plébános